

Begrippen bij Aarde hoofdstuk 2

absorptie	Het opnemen van straling en deze omzetten in warmte
afzinkgebieden	Gebieden in de oceaan met dalend zeewater
Aride gebieden	Droge gebieden (woestijnen)
atmosfeer	dampkring
bodemuitputting	De bodem zo gebruiken dat de voedingsstoffen in de bodem afnemen
Boreale landschapszone	Landschapszone in koude streken
broeikaseffect	Het natuurlijke verschijnsel dat de dampkring de zonnestraling wel doorlaat maar de warmte die de aarde vervolgens uitstraalt, wel vasthoudt.
convergentie	Toestromen van lucht uit alle richtingen bij een lagedrukgebied
diepwaterpomp	Het naar beneden zakken van warm zeewater vanaf de oppervlakte naar beneden, naar de koude onderstroom.
divergentie	Het uitstromen van lucht naar alle kanten bij een hogedrukgebied
Duurzame energie	Energie die het milieu niet belast en die niet opraakt: Zonne-energie, windenergie, hydro-elektriciteit (vallend water)
Duurzame ontwikkeling	Het milieu zo gebruiken dat onze kinderen er ook nog wat aan hebben.
Ferrel-cel	Luchtcirculatiecel op de gematigde breedte
Fossiele brandstoffen	Steenkool, aardolie en aardgas (ontstaan uit levend materiaal)
Gematigde landschapszone	De landschapszone tussen de tropische en de polaire zone.
geofactoren	De factoren die het landschap vorm geven. De factoren zijn: gesteente en reliëf, klimaat, bodem, plantengroei, dierenwereld en de mens.
Geografische breedte	De afstand van een plaats tot de evenaar. Hoge breedte: dicht bij de polen Lage breedte: dicht bij de evenaar Gematigde breedte: waar wij wonen
Glaciaal of ijstijden	Periode waarin het zelfs in de zomer niet warmer werd dan 10 ⁰ C.
Golfstroom of Noordatlantische Drift	De warme zeestroom die vanuit het Caribisch Gebied naar de kust van West-Europa stroomt.
Hadleycel of cel van Hadley	Luchtcirculatiecel tussen de evenaar en de keerkringen.
Hazard management	Maatregelen om schade door natuurrampen te voorkomen of te verminderen. Planmatig.
Hogedrukgebied of barometrisch maximum	Gebieden met hoge luchtdruk, dalende luchtbeweging en wegstromende lucht. Geen bewolking.
holoceen	Het tijdvak waarin wij nu leven (begon 10.000 jaar geleden, na de laatste ijstijd).
Hydrologische kringloop	De kringloop van het water
Interglaciaal of tussenijstijd	Een periode tussen twee ijstijden in, dan kwam de zomertemperatuur boven de 10 ⁰ C uit.
irrigatie	Het kunstmatig bevoeien van het land
isobaar	Lijn op de kaart die punten verbindt van gelijke luchtdruk

ITCZ	Intertropische Convergence Zone Het gebied met de laagste luchtdruk in de buurt van de evenaar.
klimaat	Het gemiddelde weer, berekend over minstens 30 jaar
Klimaatindeling van Köppen	De klimaten zijn onderverdeeld op basis van temperatuur en neerslag (A t/m E)
Kortgolvlige straling	Straling die wordt uitgezonden door de zon
Kyoto Protocol	Wereldwijd verdrag om uitstoot CO ² (koolstofdioxide) te beperken
Lagedrukgebied of barometrisch minimum	Een gebied met een 'tekort' aan lucht. Hier stijgt de lucht op en stroomt lucht uit alle richtingen toe. Hier heb je bewolking en neerslag.
landdegradatie	Het vermogen van de bodem en grond om natuurlijke hulpbronnen te produceren gaat achteruit.
landschapszones	De aarde is onderverdeeld in een aantal landschapszones die qua klimaat, plantengroei, water en bodem een eenheid vormen.
Langgolvlige straling	Straling die wordt uitgezonden door de aarde.
Matigende invloed	De invloed van de zee op het aangrenzende land: de zee zorgt ervoor dat het in de zomer niet te warm en in de winter niet te koud wordt.
milieuramp	Ramp waarbij door menselijk handelen schade aan de leefomgeving ontstaat.
moesson	Een wind in de buurt van de evenaar die eerst een half jaar naar de evenaar toe waait en vervolgens 180° draait enz.
Montreal Protocol	Een wereldwijd milieuverdrag om de ozonlaag te beschermen (1989)
natuurramp	Ramp door natuurlijke oorzaken
neerslag	alle regen, sneeuw, hagel enz.
oase	Gebied met voldoende water in woestijn,
Oppervlakteverdamming	Verdamping op de bodem of op de bladeren van de planten.
Overbeweiding of overbegrazing	Verdwijnen van de plantengroei door teveel vee. Komt vaak voor in steppes aan de randen van woestijnen.
ozonlaag	Een laag op 15-40 km. hoogte die bestaat uit ozon (O ³) en die de schadelijke UV-straling tegenhoudt.
passaat	Wind die het hele jaar naar de evenaar toe waait.
permafrost	Altijd bevroren ondergrond in koude streken
Pleistoceen	De periode van de ijstijden en de tussenijstijden (began 2,5 miljoen jaar geleden, duurde tot 10.000 jaar geleden.
Polaire cel	Luchtcirculatiecel bij de polen.
reflectie	Weerkaatsing van straling
Semi-aride gebieden	Half droge gebieden, bijv. steppen.
steppe	Boomloze grasvlakte (te droog voor bomen)
stralingsbalans	Het saldo van de binnenkomende kortgolvlige en de uitgaande langgolvlige straling.
stralingsdichtheid	De hoeveelheid straling per oppervlakte-eenheid.
Subtropische landschapszone	De landschapszone in de buurt van de keerkringen.

Thermohaline stroming	Thermo=warmte, haline=zoutgehalte. Door verschillen in warmte en zoutgehalte ontstaan verschillen in dichtheid van het zeewater. Daardoor ontstaan bovenstromen en benedenstromen. (hoe kouder, hoe zwaarder en hoe zouter, hoe zwaarder het zeewater)
toendra	Boomloze mosvlakte in koude streken (te koud voor bomen)
Transpiratie	Planten verdampen water dat ze eerder hebben opgenomen uit de bodem.
vegetatie	plantengroei
Versterkt broeikaseffect	De mens versterkt het natuurlijke broeikaseffect door het in de lucht brengen van broeikasgassen.
verwoestijning	De woestijnen breiden uit (plantengroei verdwijnt door de natuur of door de mens)
verzilting	Toename van het zoutgehalte van bodem.
weer	De toestand van de atmosfeer op een bepaalde plaats op een bepaald ogenblik.